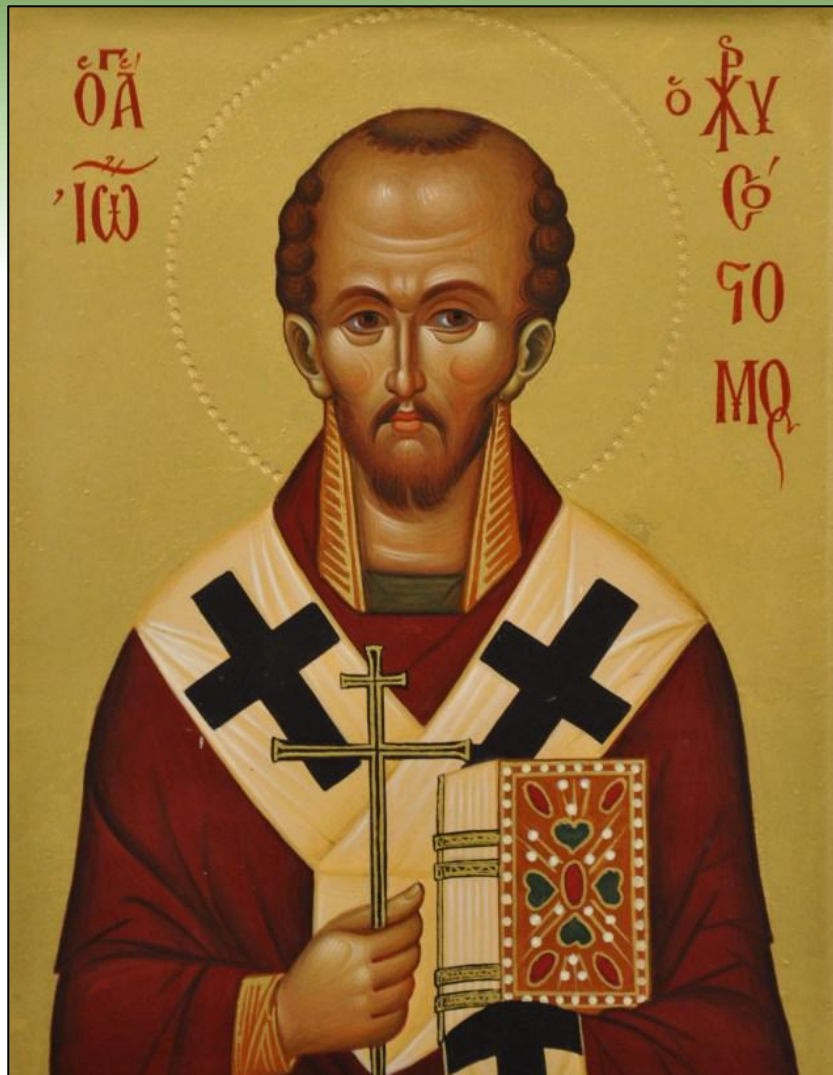

De auteurs van de vier Goddelijke Liturgieën

Orthodoxe godsdienst

Naam:

Deze lesbundel werd ontwikkeld door Maria Chrysochoidou, leerkracht orthodoxe godsdienst in het lager onderwijs in Vlaanderen. Vormgeving en tekstcorrectie werden verzorgd door Marc Goris.

De afbeeldingen van iconen werden opgenomen voor didactische doeleinden.

Deze lesbundel kan vrij worden gebruikt en gedownload via www.orthodoxelessen.be. Het is niet toegestaan teksten en oefeningen uit deze lesbundel te wijzigen of buiten de context van deze lesbundel te gebruiken, kopiëren of vermenigvuldigen.

Inleiding

Het woord "Liturgie" komt van het Griekse "leitourgia," wat "dienst van het volk" betekent. Het is de dienst die wordt gevierd in de Kerk op zondagochtend maar ook op belangrijke feesten en de naamdagen van Heiligen. Aan het einde van de Liturgie offert Jezus zichzelf met Zijn Bloed en Lichaam "om vergeving van zonden en eeuwig leven" te schenken.

In deze bundel leer je over de vier heilige auteurs van de vier verschillende Liturgieën. Verder leer je ook enkele verschillen tussen de vier verschillende liturgieën zelf.

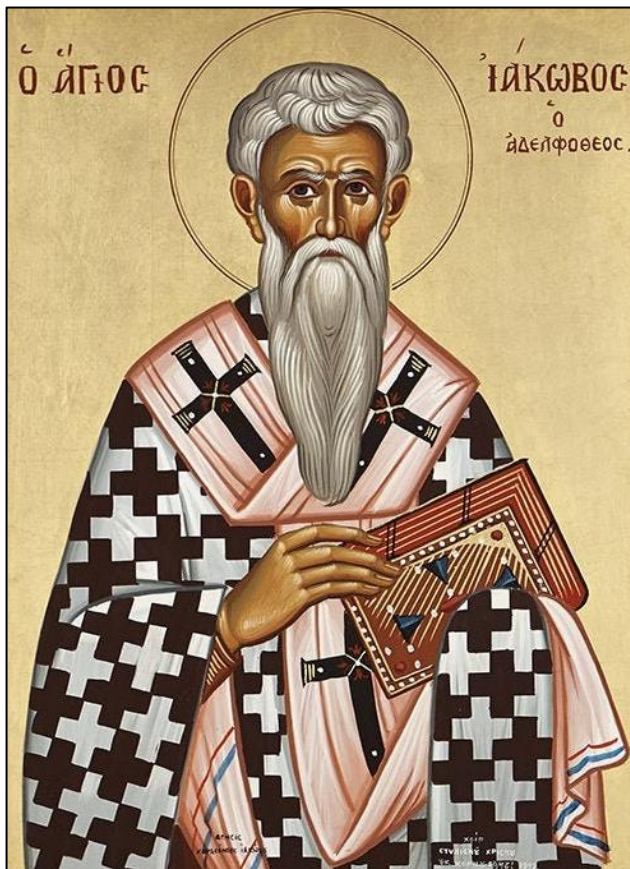
In elke les is er een lijst met moeilijke woorden. Misschien is het een goed idee om deze woorden uit te oefenen voor je de tekst begint te lezen.

De heilige Jakobus de Rechtvaardige

Jakobus de Rechtvaardige, ook Jakobus van Jeruzalem genoemd, was een zoon van Jozef, de Beschermers van de Moeder Gods en Jezus. Daarom wordt hij ook wel de broer van Jezus genoemd.

Vanaf jonge leeftijd was Jakobus bekend om zijn gehoorzaamheid en vroomheid. Daarom werd hij Iovlian genoemd, wat "rechtvaardig" betekent in het Hebreeuws. Hij luisterde goed naar de Heilige Geschriften en verhalen over de Messias. Hij leefde sober, at nooit vlees of vis en dronk nooit wijn. Hij bad voortdurend tot God en vroeg om in het tijdperk van de Messias te mogen leven, zodat hij de Messias en Verlosser van de wereld kon zien.

We weten weinig over zijn jeugd en zijn relatie tot Jezus. Toen Jezus door Johannes de Doper werd gedoopt en God de Vader openbaarde dat Hij de Zoon van God en Verlosser van de wereld was, geloofde Jakobus in Hem en werd een trouwe volgeling.

Toen Jozef zijn land onder zijn kinderen verdeelde en ook een aandeel wilde geven aan Jezus, waren zijn kinderen niet akkoord. Maar Jakobus aanvaardde Hem wel als mede-erfgenaam. Daarom werd hij niet alleen een broer van de Heer genoemd, maar ook "de Rechtvaardige".

Na de Opstanding en Hemelvaart van Jezus werd Jakobus de eerste bisschop van Jeruzalem. Hij is de schrijver van de brief van Jakobus in het Nieuwe Testament, waarin hij spreekt over geduld in beproevingen, de controle over wat je zegt en het belang van gebed. Hij is ook de schrijver van de oudste Liturgie.

Jakobus werd in 62 n.C. gemarteld en gedood door steniging, nadat hij eerst van de Tempel van Jeruzalem was gegooid.

23

oktober

Zijn feestdag wordt gevierd op 23 oktober.

Was Jozef de vader van Jezus?

Jozef de Beschermmer was de wettige vader van Jezus, want hij was verloofd met de Moeder Gods. In die tijd stond een verloving volgens de Joodse wet gelijk aan een huwelijk. De verloving diende om de bovennatuurlijke geboorte van Jezus te verbergen.

Dat is niet in strijd met ons geloof dat Jezus de Zoon van God is. Zijn moeder, Maria, werd volgens de Joodse wet dus beschouwd als de vrouw van Jozef, ook al waren ze nooit getrouwd. Jozef was dus slechts een Beschermmer en nooit een echtgenoot. Daarom noemen wij Maria de “Eeuwige Maagd” en Jezus de halfbroer of broer van Jakobus.

vroomheid

zonder luxe of overdaad

rechtvaardig

een moeilijke situatie of test die je moet doorstaan.

sober

geloof in en trouw aan God

mede-erfgenaam

juist en eerlijk

beproeving

iemand die samen met anderen iets erft, zoals geld, spullen of land

Wie was Jakobus de Rechtvaardige?

- ☐ een Romeinse keizer
- ☐ een rechter
- ☐ de eerste bisschop van Jeruzalem
- ☐ een Griekse filosoof

Wat at Jakobus nooit?

- ☐ fruit en groenten
- ☐ vlees en vis
- ☐ brood en melk
- ☐ snoep

Wat vroeg Jakobus aan God in zijn gebeden?

- ☐ om rijk te worden
- ☐ om vrede op aarde
- ☐ om gezond te blijven
- ☐ om in het tijdperk van de Messias te leven

Wat gebeurde er toen Jozef zijn land verdeelde?

- ☐ Jakobus kreeg geen deel.
- ☐ De kinderen weigerden hun deel.
- ☐ Jozef hield alles voor zichzelf.
- ☐ Jakobus kreeg een deel en aanvaardde Jezus als mede-erfgenaam..

Welke Bijbelse tekst heeft Jakobus geschreven?

- ☐ het Evangelie van Jakobus
- ☐ de Brief van Jakobus
- ☐ de Handelingen van Jakobus
- ☐ het Boek van Jakobus

Hoe stierf Jakobus?

- ☐ Hij werd gekruisigd.
- ☐ Hij werd onthoofd.
- ☐ Hij werd gestenigd.
- ☐ Hij stierf door ouderdom.

Kleur de zinnen die waar zijn in het groen. Zinnen die niet waar zijn, kleur je rood.

Jakobus was de zoon van Jozef, de Beschermers van Maria en Jezus.

Jakobus hield van lekker eten en dronk vaak wijn.

Hij bad tot God om de Messias en de Verlosser in zijn leven te kunnen zien.

Na de Doop van Jezus werd Jakobus een trouw volgeling van Jezus.

Toen Jozef zijn land onder zijn kinderen verdeelde en ook een aandeel wilde geven aan Jezus, was Jakobus niet akkoord.

In zijn brief waarschuwt Jakobus dat je goed moet opletten wat je zegt.

Jozef was de echte vader van Jezus.

Vul de ontbrekende woorden in. Kleur de vakjes in die je gebruikt hebt.

bisschop	brief	broer	Jezus	Jozef
Messias	Rechtvaardige	sober	Tempel	volgeling

Jakobus de Rechtvaardige was een zoon van , de Beschermmer van Moeder Gods en Jezus. Daarom wordt hij ook wel de van Jezus genoemd.

Jakobus leefde , at nooit vlees of vis en dronk nooit wijn. Hij bad voortdurend tot God en vroeg om in het tijdperk van de te mogen leven, zodat hij de Verlosser van de wereld kon zien.

Toen Jezus door Johannes de Doper werd gedoopt en God de Vader openbaarde dat Hij de Zoon van God en Verlosser van de wereld was, geloofde Jakobus in Hem en werd een trouwe

Toen Jozef zijn land onder zijn kinderen verdeelde en ook een aandeel wilde geven aan , waren zijn kinderen niet akkoord. Maar Jakobus aanvaardde Hem wel als mede-erfgenaam. Daarom werd hij niet alleen een broer van de Heer genoemd, maar ook “de”.

Na de Opstanding en Hemelvaart van Jezus werd Jakobus de eerste van Jeruzalem. Hij is de schrijver van de van Jakobus in het Nieuwe Testament, waarin hij spreekt over geduld in beproevingen, de controle over wat je zegt en het belang van gebed. Hij is ook de schrijver van de oudste Liturgie.

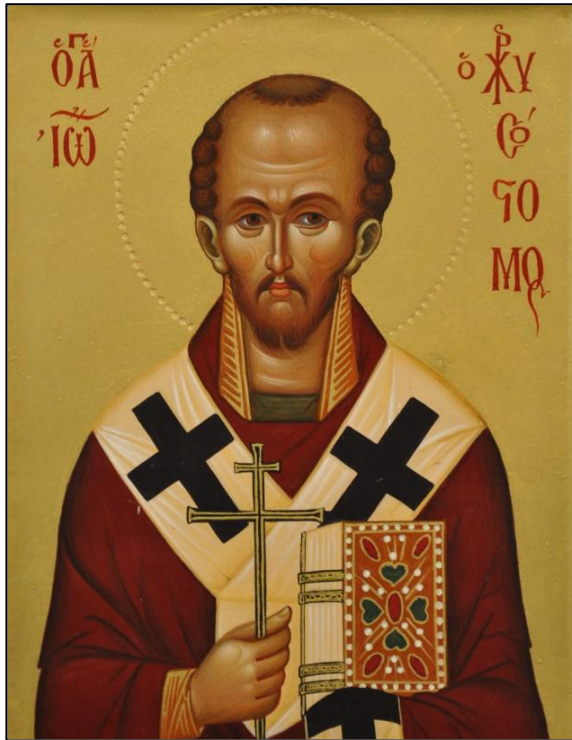
Jakobus werd in 62 n.C. gemarteld en gedood door steniging, nadat hij eerst van de van Jeruzalem was gegoooid.

De heilige Johannes Chrysostomos

De heilige Johannes werd geboren in Antiochië in het jaar 347 na Christus. Zijn vader stierf toen hij nog jong was en hij bleef alleen achter bij zijn moeder Anthousa.

Johannes was slim en nieuwsgierig en studeerde aan de filosofische school in Athene. Zijn leraar Libanius was geen christen, maar had grote bewondering voor christelijke moeders, zoals de moeder van Johannes.

Na zijn studie bleef Johannes bij zijn moeder tot haar dood en ging toen als monnik in de woestijn wonen. Daar leefde hij samen met een wijze oude man en bracht veel tijd alleen door in een grot, waar hij de Bijbel met veel toewijding bestudeerde. In het jaar 381 keerde hij terug naar Antiochië, werd priester en diende de Kerk met liefde.

Johannes werd al snel bekend buiten Antiochië vanwege zijn heiligheid. In 397 werd hij zelfs tot aartsbisschop gekozen in Constantinopel. Daar gaf hij mooie toespraken waarin hij het woord van God op een speciale manier uitlegde. Mensen waren erg onder de indruk van zijn mooie woorden en noemden hem daarom "Chrysostomos", wat "gouden mond" betekent.

In zijn toespraken moedigde hij mensen aan om goed te zijn voor anderen, te vechten voor gerechtigheid en meer te leren over het geloof. Hij hield ook van priesters en zei dat ze moesten schijnen als het licht. Johannes schreef een belangrijk deel van de Goddelijke Liturgie die nog steeds elke zondag in de Kerk wordt gevierd.

Naast het geven van lessen en toespraken, hielp Johannes ook veel mensen in nood. Hij onderhield dagelijks meer dan 7000 arme mensen.

Later werd Johannes uit Constantinopel verbannen door de Keizerin Eudoxia, die hem haatte, maar zelfs toen bleef hij aan de orthodoxe christenen te schrijven en hen raad geven over hun geloof. Ondanks alle moeilijkheden in zijn leven

bleef hij altijd sterk en bedankte hij God, zelfs vlak voordat hij stierf.

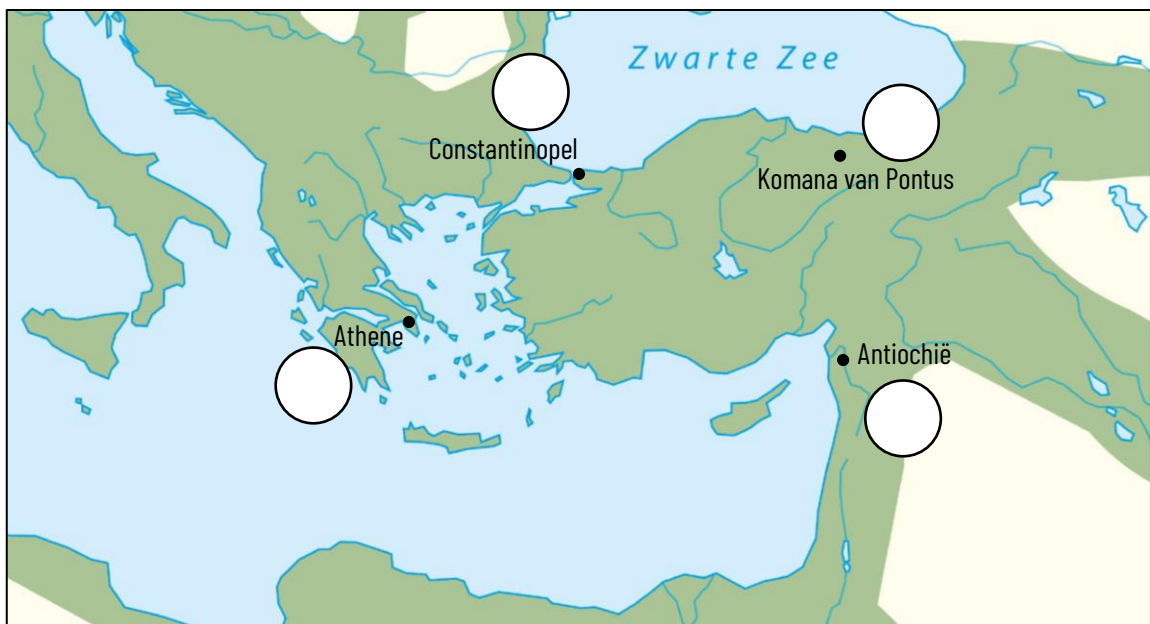
13

november

27

januari

Johannes stierf op 14 september 407 in Komana van Pontus toen hij 60 jaar oud was. We herdenken hem in onze Kerk op 13 november en 27 januari. Hij behoort tot de Grote Vaders van onze Kerk.

Schrijf bij de steden op het kaartje in de juiste volgorde een nummertje bij de steden waar de heilige Johannes Chrysostomos verbleef.

nieuwsgierig	met heel veel aandacht en inzet
bewondering	veel vragen stellen en graag veel leren
toewijding	iets geweldig, speciaal of bijzonder vinden
toespraak	iemand wegsturen uit een stad of land en hem verbieden om terug te komen
gerechtigheid	altijd eerlijk zijn en doen wat goed is
verbannen	iets belangrijks dat je vertelt voor een groep mensen

Waar werd de Heilige Johannes geboren?

- ☐ Jeruzalem
- ☐ Constantinopel
- ☐ Athene
- ☐ Antiochië

Voor wie had Libanius een grote bewondering?

- ☐ voor de Romeinse keizer
- ☐ voor oude mensen
- ☐ voor christelijke moeders
- ☐ voor al zijn leerlingen

Wat deed Johannes na de dood van zijn moeder?

- ☐ Hij werd bisschop in Constantinopel.
- ☐ Hij ging wonen in een grot in de woestijn.
- ☐ Hij begon direct te prediken.
- ☐ Hij reisde naar Jeruzalem.

Waarom werd Johannes "Chrysostomos" genoemd?

- ☐ omdat hij een gouden kruis droeg
- ☐ omdat hij een belangrijk deel van de Goddelijke Liturgie schreef
- ☐ omdat hij beroemd was om zijn prachtige toespraken
- ☐ omdat hij goed voor de armen zorgde

Hoeveel arme mensen hielp Johannes dagelijks?

- ☐ minder dan 7000
- ☐ meer dan 7000
- ☐ precies 5000
- ☐ ongeveer 1000

Waarom werd Johannes verbannen door Keizerin Eudoxia?

- ☐ omdat hij weigerde haar te helpen met haar paleis
- ☐ omdat hij kritiek had op de Kerk
- ☐ omdat zij hem haatte
- ☐ omdat hij Antiochië verliet

Wanneer stierf Johannes?

- ☐ 13 november 407
- ☐ 14 september 407
- ☐ 27 januari 407
- ☐ 15 augustus 407

Vul de gegevens van de heilige Johannes Chrysostomos aan:

Geboorteplaats:

Geboortjaar:

Naam van de moeder:

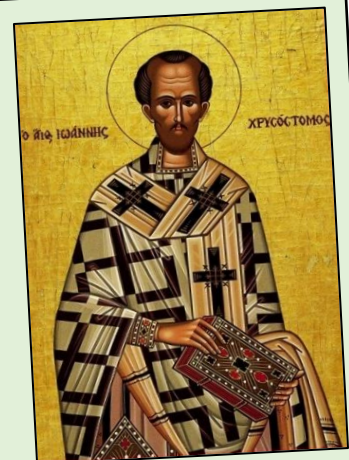
Stad waar hij studeerde: (stad)

Aartsbisschop in: (jaar)

Aartsbisschop gewijd in:

Stad waar hij stierf:

Sterfdatum:

Kleur het juiste vervolg van de zin in.

Nadat zijn vader gestorven was

verliet Johannes zijn moeder.

bleef Johannes bij zijn moeder wonen.

Johannes was slim en nieuwsgierig en

studeerde aan de filosofische school in Athene.

ging werken voor een rijke koopman.

Nadat zijn moeder gestorven was

ging hij naar Constantinopel om er te werken.

ging hij als monnik in de woestijn wonen.

In het jaar 381 werd hij

priester in Antiochië.

aartsbisschop in Constantinopel.

In het jaar 397 werd hij

priester in Antiochië.

aartsbisschop in Constantinopel.

Mensen noemden hem "Chrysostomos"

omdat hij veel goud bezat.

omdat hij mooie toespraken hield.

Johannes Chrysostomos schreef

veel brieven naar christenen in Antiochië.

een belangrijk deel van de Goddelijke Liturgie.

Naast het geven van lessen en toespraken,

hielp Johannes ook veel mensen in nood.

reisde hij vaak de wereld rond.

De heilige Johannes Chrysostomos stierf

toen hij 90 jaar oud was.

toen hij 60 jaar oud was.

De heilige Basilius de Grote

De heilige Basilius de Grote werd geboren in het jaar 330 na Christus in Caesarea in Cappadocië. Dat is een gebied in wat nu het midden van Turkije is. Zijn ouders waren gelovige christenen en hadden veel kinderen die allemaal opgroeiden met liefde voor de Kerk. Zijn hele familie wordt vereerd als heiligen van onze Kerk.

Basilius was erg slim. Op jonge leeftijd ging hij in de leer bij zijn vader, een priester en later studeerde hij in Constantinopel en aan de filosofische school van Athene. Zijn leraar was de bekende filosoof Libanius.

Basilius viel op door zijn vriendelijke karakter en zijn eenvoudige levensstijl. Hij at alleen brood en kool en dronk enkel water.

Na zijn studie in Athene keerde Basilius terug naar Caesarea, waar hij eerst priester werd en later tot aartsbisschop werd gewijd. Daar stichtte hij een school, ziekenhuizen en een weeshuis. Duizenden arme mensen vonden daar hulp en steun. In zijn toespraken moedigde hij de rijken aan om mensen te helpen die het moeilijk hadden.

Zijn hele leven was gewijd aan God en zijn medemensen. Hij stierf op 1 januari 379 en daarom gedenken wij hem op die dag. Hij werd 49 jaar oud en behoort tot de Grote Vaders van onze Kerk.

1

januari

Waar werd de Heilige Basilius de Grote geboren?

- ☐ in Constantinopel
- ☐ in Cappadocië
- ☐ in Athene
- ☐ in Caesarea

Wat weten we van het gezin waarin Basilius opgroeide?

- ☐ Ze waren joden.
- ☐ Ze waren Romeinen.
- ☐ Ze waren gelovige christenen.
- ☐ Ze waren ongelovigen.

Wie was de leraar van Basilius aan de filosofische school in Athene?

- ☐ de aartsbisschop van Athene
- ☐ dezelfde leraar als die van Johannes Chrysostomos
- ☐ de keizer van het Romeinse rijk
- ☐ de vader van Basilius

Waarvoor viel Basilius op tijdens zijn studies?

- ☐ zijn rijkdom
- ☐ zijn eenvoudige levensstijl en vriendelijke karakter
- ☐ zijn talent voor muziek
- ☐ zijn grootse toespraken

Wat moedigde Basilius rijke mensen aan om te doen?

- ☐ hun belasting te betalen
- ☐ anderen te helpen die het moeilijk hadden
- ☐ hun land weg te schenken
- ☐ nog meer geld te verdienen

Op welke datum overleed de heilige Basilius?

- ☐ 13 november 330
- ☐ 1 januari 379
- ☐ 14 september 379
- ☐ 25 december 400

We doen een interview met Basilius. Kan jij de antwoorden aanvullen?

Dag Basilius. Kan je iets vertellen over het gezin waarin je bent opgegroeid?

Ja, mijn ouders zijn Ik heb veel en en die houden allemaal erg veel van de Kerk van Christus.

Wat heb je gestudeerd?

Mijn vader is een Van hem heb ik als kind veel geleerd. Toen ik groter was ging ik eerst studeren in en daarna aan de Filosofische School in

Dan heb je zeker van het vrolijke studentenleven geprofiteerd?

Nee, ik houd niet van feesten. Ik leef liever Veel van mijn leeftijdsgenoten drinken graag wijn, maar ik drink alleen maar Nu nog steeds, trouwens.

Wat deed je nadat je studie voltooid was?

Dan ben ik teruggekeerd naar mijn geboortestad Ik werd er eerst gewijd en later werd ik zelfs Ik wil graag mensen helpen. Daarom heb ik een gesticht, maar ook en een

Kleur de zinnen die waar zijn in het groen. Zinnen die niet waar zijn, kleur je rood.

De heilige Basilius werd geboren als enige zoon van arme mensen.

Basilius studeerde in Constantinopel en in Athene.

Basilius at alleen brood en kool en dronk enkel water.

Basilius werd aartsbisschop in Constantinopel.

Hij moedigde rijke mensen aan om arme mensen te helpen.

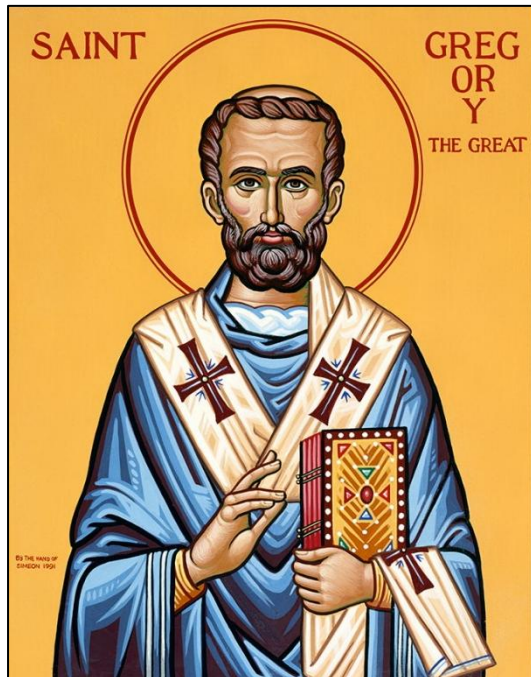
Hij werd geboren op 1 januari en daarom herdenken wij hem die dag.

De heilige Gregorius Dialogus

Gregorius werd geboren rond het jaar 540 en leefde in Rome. Hij kwam uit een belangrijke familie. Zijn vader Gordianus was een senator en zijn moeder Silvia werd later ook als heilige vereerd. Gregorius werd zelf een succesvolle politicus. Toen hij 30 jaar oud was, werd hij prefect van Rome – iets wat je nu de burgemeester van de stad zou noemen.

Maar na de dood van zijn vader gooide Gregorius zijn leven helemaal om. Hij veranderde zijn villa in Rome in een klooster en werd zelf monnik. Hij stichtte ook zes kloosters op zijn landgoed in Sicilië.

In 590 werd hij tegen zijn zin gekozen tot bisschop van Rome. Zo werd hij paus Gregorius I tot aan zijn dood in 604. In die tijd werd het woord “paus” gebruikt voor de bisschop van Rome. Vandaag verwijst deze titel alleen naar het hoofd van de Katholieke Kerk.

12

maart

Gregorius is vooral bekend om zijn geschriften. Hij werd "Dialogus" genoemd omdat hij veel van zijn werken in de vorm van dialogen schreef, met vragen en antwoorden. Hij wordt vereerd als een van de grote kerkvaders.

Gregorius werd kort na zijn dood heilig verklaard, en hij wordt vereerd op 12 maart.

senator	de bestuurder van een stad – nu noemen we zo iemand burgemeester
politicus	de eretitel voor de bisschop van Rome
prefect	een tekst in de vorm van vragen en antwoorden
paus	een persoon die deel uitmaakt van de groep van mensen die de wetten van een land maakt en beslissingen neemt
dialogoog	iemand die mee verantwoordelijke is voor het bestuur van een stad of een land

Waar en wanneer werd Gregorius geboren?

- ☐ in Sicilië, rond 540 na Christus
- ☐ in Constantinopel, rond 527 na Christus
- ☐ in Rome, rond 540 na Christus
- ☐ in Athene, rond 565 na Christus

Welke functie bekleedde Gregorius in Rome?

- ☐ senator
- ☐ prefect
- ☐ consul
- ☐ quaestor

Wat deed Gregorius met zijn huis in Rome na de dood van zijn vader?

- ☐ Hij verkocht het en gaf het geld aan de armen.
- ☐ Hij veranderde het in een klooster en werd monnik.
- ☐ Hij brak het tot de laatste steen af.
- ☐ Hij veranderde het in een school.

Waar stichtte Gregorius veel kloosters?

- ☐ in Rome
- ☐ in Jeruzalem
- ☐ op het eiland Sicilië
- ☐ op de berg Athos

Wat vond Gregorius zelf van zijn benoeming tot bisschop van Rome?

- ☐ Hij was erg blij.
- ☐ Het kon hem weinig schelen.
- ☐ Hij wilde dat eigenlijk niet.
- ☐ Hij was er erg trots op.

Waarom werd Gregorius "Dialogus" genoemd?

- ☐ Hij hield beroemde debatten met andere bisschoppen.
- ☐ Hij schreef brieven aan de hele Kerk.
- ☐ Hij was bekend om zijn gesprekken met de Romeinse keizer.
- ☐ Hij schreef veel werken in de vorm van dialogen.

Wat is de betekenis van de titel "paus" in de tijd van Gregorius?

- ☐ Het was een algemene term voor monniken.
- ☐ Het was een titel voor de keizer van Rome.
- ☐ Het betekende "leider van de Kerk in Constantinopel".
- ☐ Het verwees naar de bisschop van Rome.

Op welke datum wordt Gregorius vereerd in de Kerk?

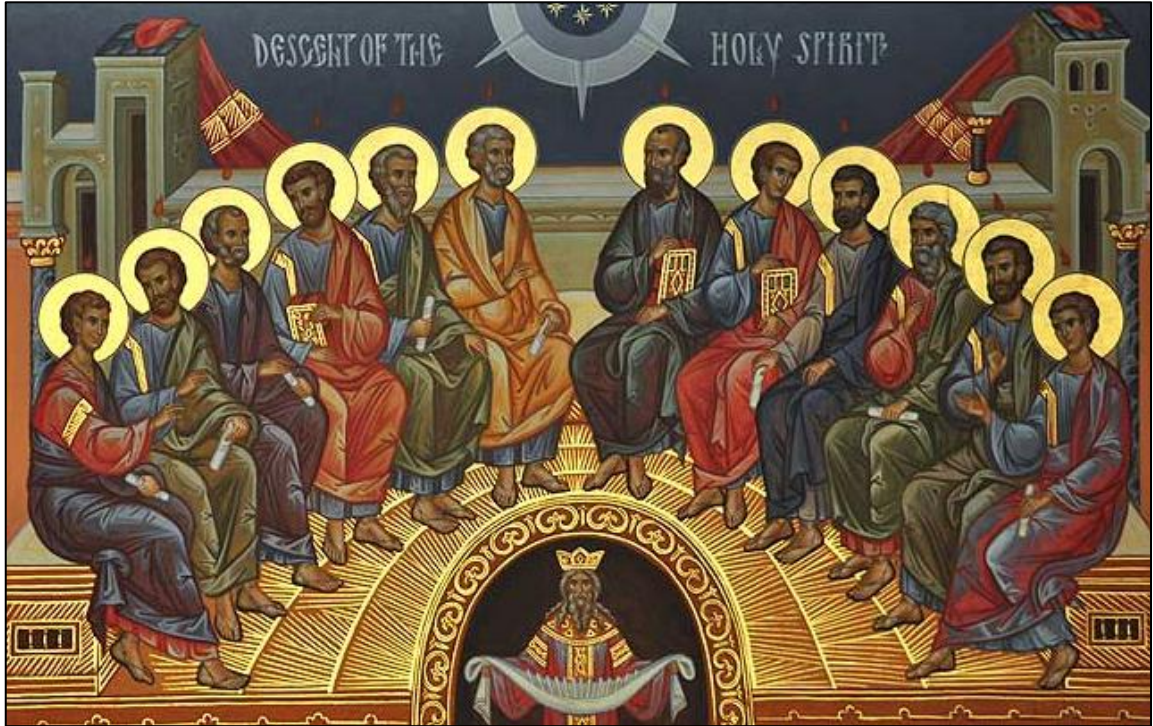
- ☐ 1 januari
- ☐ 12 maart
- ☐ 15 augustus
- ☐ 27 september

Vul de gegevens van de heilige Gregorius Dialogus aan:

Geboorteplaats:	
Geboortejaar:	
Naam van vader en moeder:	
Beroep van de vader:	
Beroep toen hij 30 was:	
Bisschop gewijd in:	 (jaar)
Eiland waar hij kloosters stichtte :	
Herdenkingsdag:	

Het ontstaan van de Goddelijke Liturgie

De Orthodoxe Kerk is ontstaan op Pinksterdag, toen de Heilige Geest als vuur neerdaalde op de apostelen. Pinksteren is de verjaardag van onze Kerk.

De tijd vanaf het begin van de christelijke kerk, waarin de apostelen in opdracht van Jezus de Blijde Boodschap van Hem aan de mensen doorgaven, noemen wij de Apostolische Tijden. Vanaf toen namen de eerste christenen deel aan de heilige Liturgie.

een gebedsplaats in de catacomben in Rome

Maar in 62 na Christus begonnen de vervolgingen van de christenen. In de eerste eeuwen was het christendom immers een verboden godsdienst. Daarom werd de Liturgie in het geheim gevierd bij de mensen thuis. In Rome maakten christenen gebruik van de catacomben – een stelsel van ondergrondse gangen en kamers.

Met het Edict van Milaan liet de Romeinse keizer Constantijn de Grote in 312 christelijke diensten weer toe. Vanaf toen vierden christenen de Liturgie in kerken.

In het begin was de liturgische dienst in alle kerken hetzelfde. Na verloop van tijd ontstonden in bepaalde regio's verschillen in de manier waarop de liturgie werd gevierd.

Wat wordt gevierd met Pinksteren?

- ☐ de geboorte van Jezus
- ☐ de opstanding van Jezus
- ☐ de komst van de Heilige Geest
- ☐ de Hemelvaart van Jezus

Wat betekende de komst van de Heilige Geest voor de Kerk?

- ☐ de start van de Kerk
- ☐ het einde van de apostelen
- ☐ de Opstanding van Jezus
- ☐ de verbanning van de christenen

Wat zijn de Apostolische tijden?

- ☐ de tijd voor Jezus als mens op aarde verscheen
- ☐ de tijd waarin de christenen vervolgd werden
- ☐ de tijd waarin der apostelen de Blijde Boodschap aan de mensen gaven
- ☐ de tijd waarin het christendom na de vervolgingen weer toegelaten was

Waar vierden de eerste christenen de Liturgie tijdens de vervolgingen?

- ☐ in openbare parken
- ☐ op de markt
- ☐ in tempels
- ☐ bij mensen thuis

Wat was het gevolg van het Edict van Milaan in 312?

- ☐ Christelijke diensten werden verboden.
- ☐ Het eerste kerkgebouw werd gebouwd.
- ☐ Het christendom werd verplicht voor alle mensen.
- ☐ Christelijke diensten werden weer toegelaten.

Wie vaardigde het Edict van Milaan uit?

- ☐ keizer Augustus
- ☐ keizer Constantijn de Grote
- ☐ keizer Nero
- ☐ de paus van Rome

Wat gebeurde er na verloop van tijd met de liturgische diensten in verschillende regio's?

- ☐ Ze werden verboden.
- ☐ Ze bleven hetzelfde.
- ☐ Er ontstonden verschillen.
- ☐ Ze verdwenen.

De vier Liturgieën

Vandaag bestaan er vier Liturgieën die door de Orthodoxe Kerk erkend worden.

De Goddelijke Liturgie van Jakobus, de broer van Christus, is de oudste Goddelijke Liturgie en dient als basis voor alle andere liturgieën. Ze weerspiegelt de manier van aanbidding van de christenen tijdens de apostolische tijden. De Liturgie van Jakobus wordt nog steeds gevierd op zijn feestdag, op 23 oktober, en ook op de tweede dag van Kerstmis.

De Liturgie van de Heilige Basilius de Grote is de langste van alle liturgieën. Zijn liturgie wordt gevierd op:

- 1 januari, zijn feestdag
- de eerste vijf zondagen van de Grote Vasten
- de dag voor Kerstmis
- de dag voor Theofanie
- Grote en heilige donderdag
- Grote en heilige zaterdag

De Liturgie van de Heilige Johannes Chrysostomus wordt meestal gevierd op de zondagen gedurende het jaar. Deze liturgie is korter dan de Liturgie van de Heilige Basilius de Grote.

De Liturgie van de Voorafgeheiligde Gaven wordt gevierd tijdens de Grote Vasten voor Pasen. Tijdens deze liturgie worden tijdens de proskomidie geen nieuwe heilige gaven ingewijd, maar worden voor de heilige Communie de gewijde gaven van de voorgaande zondag aangeboden.

Zet het juiste nummertje achter elke zin.

1. de Goddelijke Liturgie van Jakobus, de broer van Christus
2. de Liturgie van de Heilige Johannes Chrysostomus
3. de Liturgie van de Heilige Basilius de Grote
4. de Liturgie van de Voorafgeheiligde Gaven

Deze liturgie is de basis van alle andere liturgieën.	
Deze liturgie weerspiegelt de manier van aanbidding van de christenen tijdens de apostolische tijden.	
Deze liturgie wordt gevierd op de dag voor Kerstmis en de dag voor Theofanie.	
Deze liturgie wordt gevierd op de eerste vijf zondagen van de Grote Vasten.	
Deze liturgie wordt gevierd op de tweede dag van Kerstmis	
Deze liturgie wordt gevierd op Grote Donderdag en Grote Zaterdag.	
Deze liturgie wordt gevierd tijdens de Grote Vasten voor Pasen.	
Deze liturgie wordt meestal gevierd op de zondagen gedurende het jaar.	
Dit is de langste van de vier liturgieën.	
Dit is de oudste van de vier liturgieën.	
Tijdens deze liturgie worden tijdens de proskomidie geen nieuwe heilige gaven ingewijd.	

Herhaling

Verbind de vakjes met het juiste icoon.

Hij was de zoon van Jozef de Beschermers.

Hij studeerde in Athene.

Hij is geboren in Antiochië.

Hij was de eerste bisschop van Jeruzalem

Hij werd aartsbisschop in Caesarea.

Hij werd aartsbisschop in Constantinopel

Hij werd ook de broer van Jezus genoemd.

Zijn bijnaam betekent "gouden mond" omdat hij mooie toespraken hield.

Zijn hele familie wordt vereerd als Heiligen van onze Kerk.

Zijn vader was een senator in Rome.

Hij schreef een van de brieven in het Nieuwe Testament.

Hij werd verbannen uit Constantinopel door Keizerin Eudoxia.

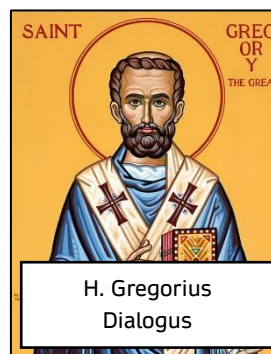
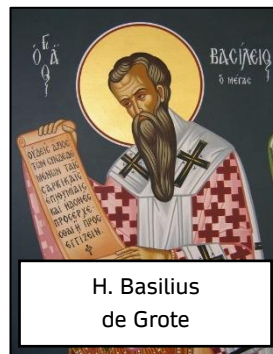
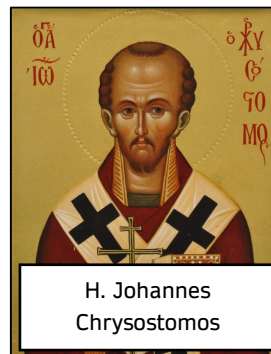
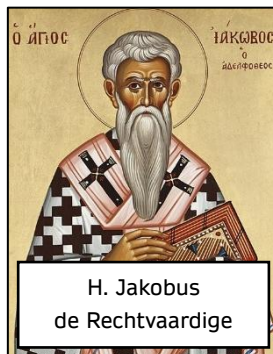
Zijn vader was een priester.

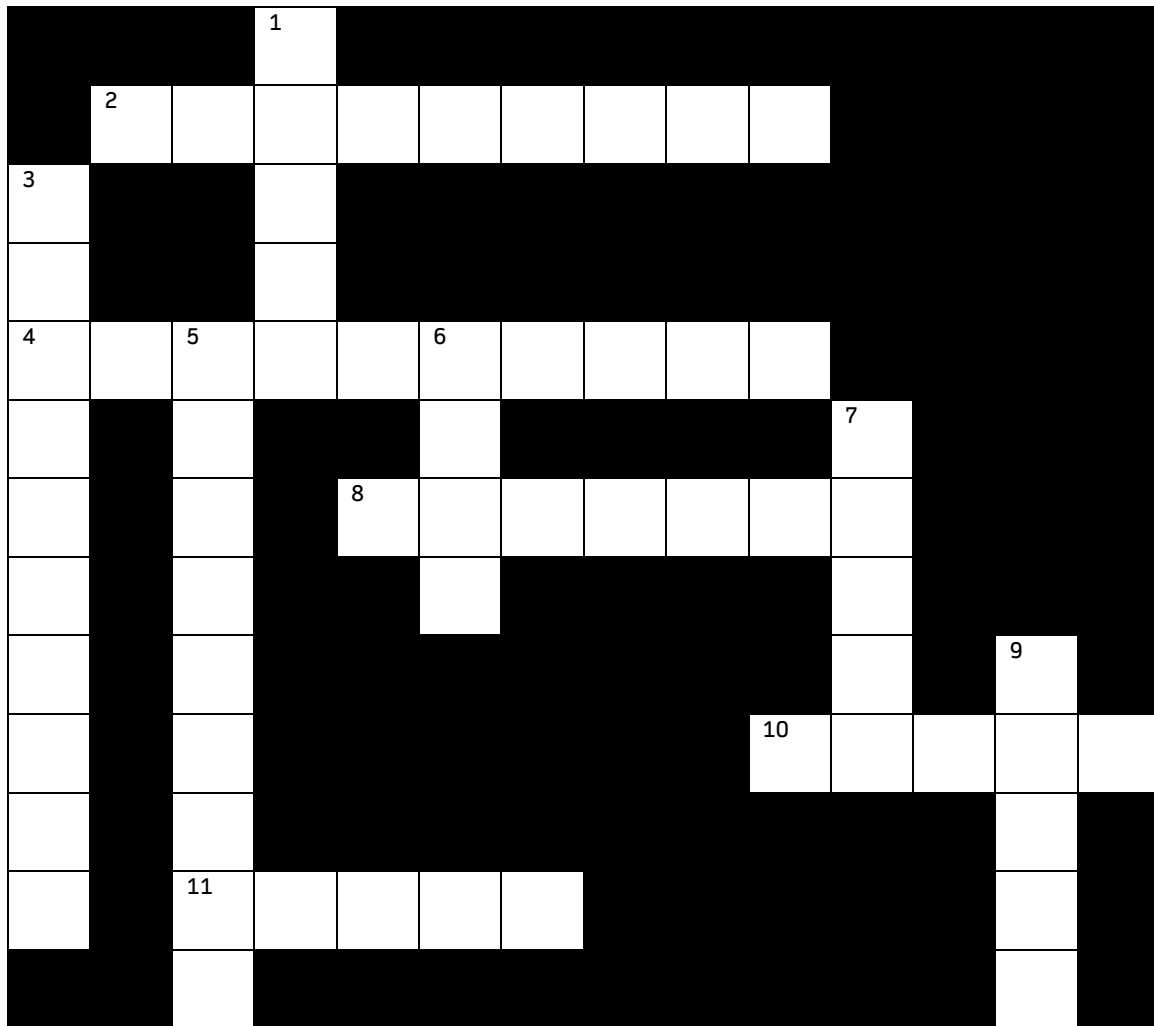
Hij schreef in de vorm van dialogen.

Hij werd Paus in Rome tot aan zijn dood in 604.

Hij was al jong prefect in Rome.

Hij stichtte in Caesarea een school, ziekenhuizen en een weeshuis.

Horizontaal

- 2 een heilige die zijn of haar leven voor Christus gegeven heeft
- 4 schilder van iconen
- 8 goudkleurige cirkel rond het hoofd van heiligen
- 10 kleur van de hel, van een grot en van een graf
- 11 heilige monniken met zwarte gewaden

Verticaal

- 1 kleur van het leven
- 3 een priestergewaad
- 5 een breed lint met kruisen, dan bisschoppen over hun schouders dragen
- 6 kleur van goddelijk licht
- 7 kleur van de menselijkheid
- 9 symbool van koningen, prinsen of prinsessen op iconen

Je weet nu wie de schrijvers zijn van de Goddelijke Liturgie. In de volgende lesbundel leer je wat er tijdens de Goddelijke Liturgie gebeurt en waarom het deelnemen aan de Goddelijke Liturgie zo belangrijk is voor orthodoxe christenen.